07/03/2019

Σώζεται προσωρινά η Χρυσοσπηλιώτισσα

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου

Έπιασαν τελικά τόπο οι έντονες διαμαρτυρίες των κατοίκων της κοινότητας Κάτω Δευτεράς, οι οποίοι ξεσηκώθηκαν κατά της ανέγερσης πρατηρίου βενζίνης πάνω από την εκκλησία της Χρυσοσπηλιώτισσας, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει η κατάρρευση του σπηλαίου.
Όπως γράφει το reporter.com.cy το σπήλαιο της Χρυσοσπηλιώτισσας, ένα από τα αρχαιότερα μνημεία του νησιού, το οποίο είναι υπό την προστασία του Τμήματος Αρχαιοτήτων και της ΟΥΝΕΣΚΟ, κινδυνεύει άμεσα από την ανέγερση του βενζινάδικου, αφού σε βίντεο που εξασφάλισε ο REPORTER, φαίνεται ότι η Μονή σείεται από τις εργασίες.

Ωστόσο, μετά τις έντονες διαμαρτυρίες, ο ιδιοκτήτης του πρατηρίου συναντήθηκε χθες βράδυ με τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου και μετά από μια μακρά συζήτηση, αποφάσισε όπως αναστείλει τις εργασίες ανέγερσης του πρατηρίου, μέχρι την μέχρι την γνωμάτευση των αρμόδιων τμημάτων.

Σε δηλώσεις του στο REPORTER, ο ιερέας της Μονής πάτερ Χαράλαμπος, ανέφερε μεταξύ άλλων, πως οι κραδασμοί είναι τεράστιοι, σε σημείο που πέφτουν πετρώματα από τη μονή.

«Οι κραδασμοί είναι τεράστιοι, είχε δώσει μισό εκατομμύριο το Τμήμα Αρχαιοτήτων με το ίδρυμα Λεβέντη και τον Τάσσο Παπαδόπουλο για να επιδιορθωθεί. Έχουμε τεράστιους κραδασμούς του σπηλαίου και είναι ετοιμόρροπο

να πέσει».

Όπως εξήγησε, υπήρξαν μαρτυρίες πιστών για τις δονήσεις, μεταξύ των οποίων ο κοινοτάρχης Νίκος Καλλής, όπως και επίτροποι της Εκκλησίας.

Ο πατήρ Χαράλαμπος ήταν έξαλλος και με το γεγονός πως ο Έπαρχος έδωσε άδεια για την ανέγερση του βενζινάδικου «χωρίς την άδεια του Τμήματος Αρχαιοτήτων και χωρίς να υπολογίσει το αρχαίο μνημείο καθώς και τη Μητρόπολη», όπως υποστηρίζει.

Παράλληλα αποκάλυψε πως κάτω από το χώρο που χτίζεται το βενζινάδικο βρίσκεται νεκρόπολη της κυπροαρχαϊκής εποχή του 650 π.Χ., κάτι που επιβεβαιώνεται όπως λέει, «από τα κτερίσματα των τάφων που βρίσκονται στο τμήμα Αρχαιοτήτων και δεν μπορεί κανείς να το διαψεύσει».

Ο πατήρ Χαράλαμπος ανέφερε πως η κοινότητα της Δευτεράς είναι ανάστατη και άρχισε ήδη διαμαρτυρίες οι οποίες θα συνεχιστούν, ενώ άφησε αιχμές πως «ένα αρχαίο μνημείο υπάρχει στην περιοχή και θέλουμε να το χαλάσουμε και αυτό για χάρη οικονομικών συμφερόντων».

Η ιστορία του σπηλαίου

Το Σπήλαιο της Παναγίας Χρυσοσπηλιώτισσας βρίσκεται στην κοινότητα Κάτω Δευτέρας της Επαρχίας Λευκωσίας και είναι λαξευμένο σε απόκρημνο βράχο σε ύψος 40 περίπου μέτρων στην αριστερή όχθη του ποταμού Πηδιά.

Το σπήλαιο λειτούργησε γύρω στον όγδοο με ένατο αιώνα, ως ασκητήριο με μικρό αριθμό μοναχών, το οποίο μετά από χρόνια ξεχάστηκε. Εκκλησιαστικά ανήκει στον Ιερό Ναό Αγ. Νικολάου Κάτω Δευτέρας της Μητρόπολης Ταμασού και Ορεινής.

Ιστορικοί βυζαντινολόγοι ισχυρίζονται ότι το συγκεκριμένο σπήλαιο πιθανόν να αποτέλεσε κατά τον πρώτο αιώνα τον χώρο άσκησης του Αγ. Ηρακλειδίου, πρώτου επισκόπου Ταμασού.

Όσον αφορά την ονομασία του ασκητηρίου, οφείλεται στην εύρεση της θαυματουργής εικόνας της Παναγίας, η οποία σύμφωνα με την παράδοση βρέθηκε με θαυμαστό τρόπο μέσα στο σπήλαιο. Από τότε το σπήλαιο ονομάστηκε «χρυσό σπήλαιο» και το εικόνισμα της Παναγίας, «Χρυσοσπηλιώτισσα» . Είναι για το λόγο αυτό που το Σπήλαιο έχει κηρυχτεί σε αρχαίο μνημείο και προστατεύεται από το Τμήμα Αρχαιοτήτων και την ΟΥΝΕΣΚΟ.

Η ιστορία του Σπηλαίου βασίζεται κυρίως στην παράδοση, ενώ τις λιγοστές γραπτές πηγές τις παίρνουμε από ξένους περιηγητές που πέρασαν κατά καιρούς

από την Κύπρο, οι οποίοι ανέφεραν απλώς την ύπαρξη και την περιγραφή του Σπηλαίου.

Σύμφωνα με την παράδοση το Σπήλαιο λειτούργησε κατά την περίοδο της εικονομαχίας δηλαδή τον όγδοο με ένατο αιώνα όταν αρκετοί μοναχοί-ασκητές αναγκάζονταν να κρυφτούν σε μέρη που δεν κινδύνευαν για να μπορούν ελεύθερα να λατρεύουν τον Θεό. Οι δύο τάφοι που βρέθηκαν μέσα στο σπήλαιο με ανθρώπινα οστά και ένα επιστήθιο σταυρό επιβεβαιώνουν το ότι εκεί ασκήτεψαν κάποιοι μοναχοί.

Όταν οι μοναχοί του ασκητηρίου πέθαναν, το σπήλαιο ερημώθηκε και ξεχάστηκε. Αρκετούς αιώνες μετά όταν οι βοσκοί του χωριού που κοιμόντουσαν τα καλοκαίρια στα χωράφια προσέχοντας τα ζώα τους, έβλεπαν τα βράδια μια λάμψη μέσα στο βουνό, αποφάσισαν να ανέβουν εκεί που έβλεπαν την λάμψη. Αφού καθάρισαν την είσοδο από τα αγριόχορτα και τους θάμνους με μεγάλη του έκπληξη αντίκρυσαν το σπήλαιο και μέσα το εικόνισμα της Παναγίας να φεγγοβολά.

Η εικόνα της Παναγίας Χρυσοσπήλιώτισσας είναι φημισμένη από τα πολύ παλιά χρόνια μέχρι και σήμερα για τα θαύματά της και οι πιστοί καθημερινά έρχονται για να την ευχαριστήσουν και να την παρακαλέσουν με ευλάβεια. Όχι μόνον Κύπριοι αλλά και ξένοι από άλλες χώρες, μέχρι και την Αυστραλία, Ρωσία, Καναδά, Αμερική, επισκέπτονται το σπήλαιο και μπροστά στο εικόνισμα δείχνουν βαθιά ευλάβεια και σεβασμό. Η Χρυσοσπηλιώτισσα τιμάται ως η προστάτιδα του γάμου και αποδεδειγμένα έχει βοηθήσει πάρα πολλά ζευγάρια. Άλλους βοηθώντας τους στη βελτίωση των μεταξύ τους σχέσεων, άλλους βοηθά να βρουν τον κατάλληλο σύντροφο και άλλους που δυσκολεύονται, να τεκνοποιήσουν. Γι’ αυτό και στο εικόνισμά της αφιερώνονται πολλά στέφανα και νυμφικά. Αυτό μαρτυρείται και από τα πολυάριθμα μυστήρια γάμων και βαπτίσεων.

Το σπήλαιο εορτάζει την Κοίμηση της Θεοτόκου στις 15 Αυγούστου και θεωρείται η μεγαλύτερη πανήγυρις σε έκταση και διάρκεια. Αρχίζει στις 7 Αυγούστου, αμέσως μετά την εορτή της Μεταμορφώσεως και με την ακολουθία του εσπερινού στον Ιερό Ναό Αγ. Νικολάου Κ. Δευτεράς που φυλάσσεται η εικόνα της, αρχίζει μεγάλη λιτάνευση και χιλιάδες πιστοί μαζί με τον επίσκοπο και πολλούς ιερείς την συνοδεύουν μέχρι το Σπήλαιο που παραμένει όλες τις μέρες της πανήγυρης μέχρι και τις 16 Αυγούστου. Εκεί γίνονται καθημερινά λειτουργίες και παρακλήσεις και δεκάδες χιλιάδες κόσμος περνά για να την προσκυνήσει.